

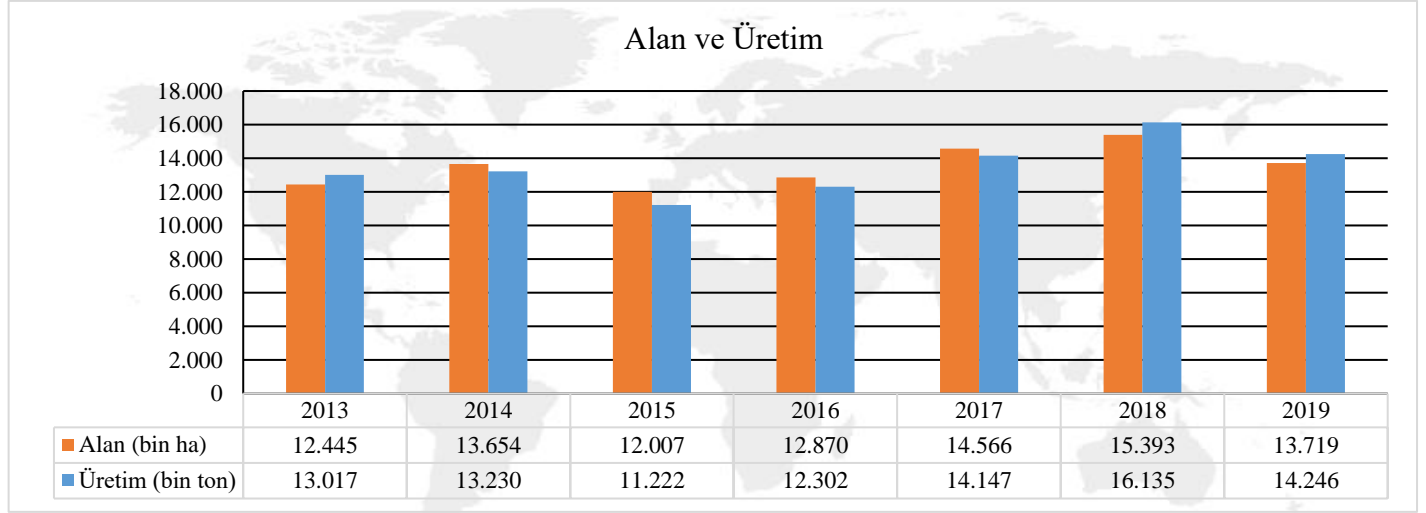

ÜRÜN MASALARI NOHUT BÜLTENİ

SAYI: 18

EKİM 2021

DÜNYADA NOHUT

Kaynak: FAO

Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) verilerine göre 2019 yılında dünyada 13,72 milyon ha alanda 14,25 milyon ton üretilen nohutta dünya verim ortalaması 104 kg/da olarak gerçekleşmiştir. Ülkemiz 2019 yılı FAO verilerine göre dünya sıralamasında ekiliş alanı olarak 4'üncü, üretimde Hindistan'dan sonra 2'nci, verimde ise 21'inci sırada yer almaktadır.

Batı Kanada'daki diğer birçok ürün gibi, nohut da kuraklıktan etkilenmiştir. Son yılların en düşük rekoltesi beklenmektedir. Sadece kuraklık değil Eylül ayı başında yaşanan dolu yağışı da nohut mahsulü üzerine olumsuz etkide bulunmuştur. Ancak dünya genelinde artan talep ile azalan arza bağlı olarak ve stok durumunun da iyi olması Kanada'nın ihracatına olumlu yansımıştır. Kanada Tarım Bakanlığı Raporuna göre 2021 yılında ihracat miktarı 155 bin tona ulaşmış fiyat ise bir önceki yıla göre %23 artmıştır. ABD'de ise artan üretim alanına rağmen üretim miktarında azalma beklenmektedir.

Rusya'da nohut stok miktarı yüksek olan diğer bir ülkedir. 2021/2022 pazarlama yılında Rusya ihracatının da artması beklenmektedir.

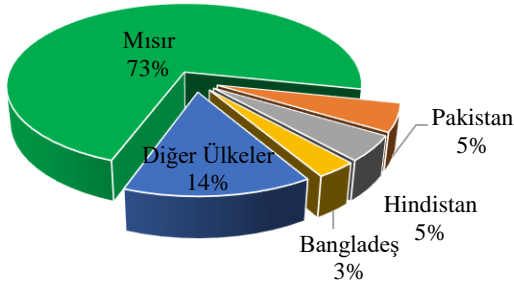
Net ihracatçı konumundaki Türkiye'de de iklim koşullarının etkisiyle üretimde azalma beklenmektedir. Ancak bu azalmanın Türkiye'nin ihracatçı konumu üzerinde olumsuz bir etki oluşturması beklenmemektedir.

Avustralya'da yağışlar nohut üretim alanlarında olumlu etki yapmış olup rekoltenin 1 milyon tondan fazla olması beklenmektedir.

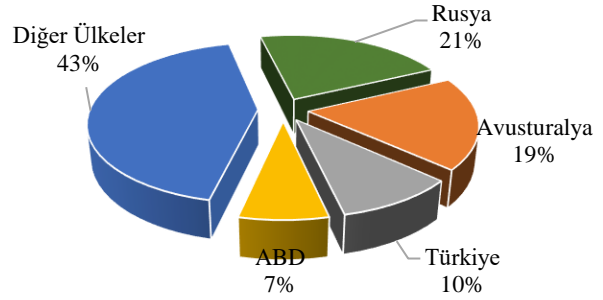
Türkiye'nin önemli pazarlarından olan Pakistan ve Bangladeş, Hindistan ile birlikte Avustralya'nın da pazarı konumundadır.

Pakistan, BAE ve Bangladeş en yoğun ithalatı rutin olarak Ramazan ayı öncesi gerçekleştirmektedirler. 2021/2022 pazarlama yılında Ramazan ayının Nisan ayı ilk haftasında başlıyor olması bu ülkelerde yerel üretimin hasat mevsiminin gelmemiş olması nedeni ile ithalat miktarında artışı da gündeme getirmektedir. Hindistan'da ise yazlık ekim sezonunun yağışlardan etkilenmesine bağlı olarak verim düşüklüğü olacağı tahmin edilmektedir.

Nohut İthalatı (2019)

Nohut İhracatı (2019)

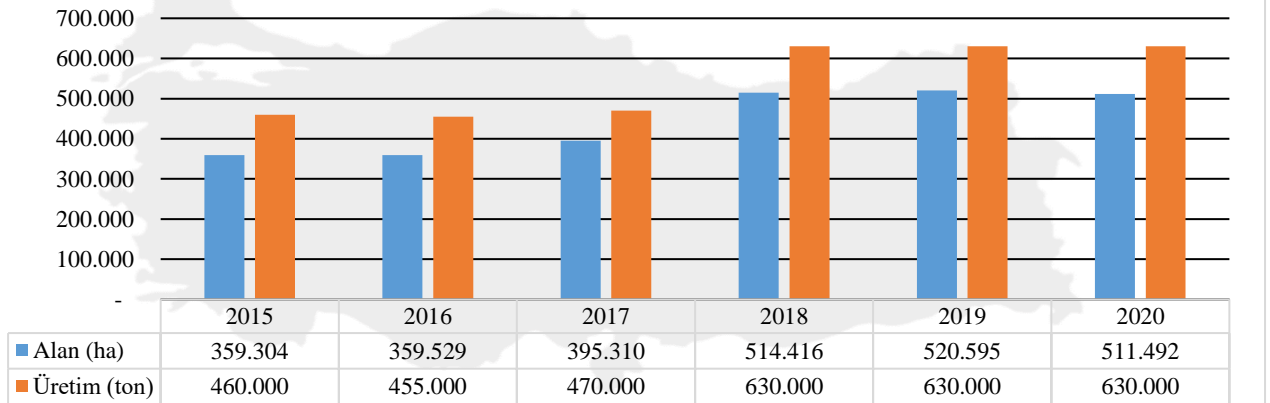

Kaynak: FAO

FAO verilerine göre 2019 yılı dünya ithalat miktarı yaklaşık olarak 7,8 milyon ton, ihracat miktarı ise 2,18 milyon tondur. Türkiye ise 2019 yılında dünya sıralamasında ithalatta 5'inci iken ihracatta 3'üncü sırada yer almaktadır.

TÜRKİYE'DE NOHUT

Alan ve Üretim

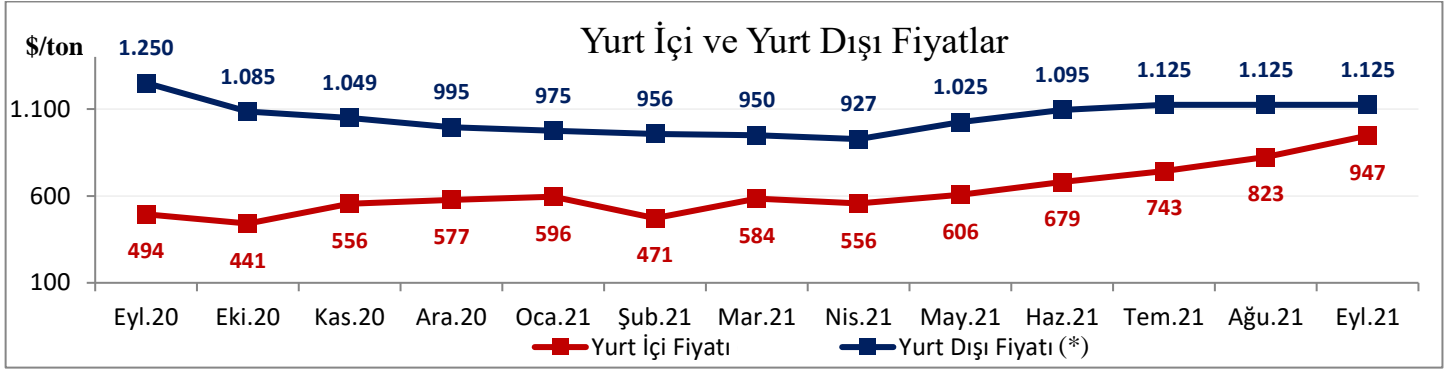

Kaynak: TÜİK

Türkiye'de uygulanan destekleme programları ve Nadas Alanlarının Değerlendirilmesi (NAD) Projesi ile nohut üretimimiz artmıştır. Nohut üretim alanlarında 2003-2015 yılları arasında alansal olarak daralma mevcut iken 2016 yılı itibarı ile üretim alanlarında artış yaşanmıştır. 2002 yılında **98 kg/da** olan verim, 2020 yılında **123 kg/da** olarak gerçekleşmiştir. TÜİK 2019/2020 pazarlama yılı verilerine göre yurt içi nohut kullanımı **487 bin ton**, kişi başı nohut tüketimi **4,9 kg/yıl** ve yeterlilik oranı **%127,5**'tir.

TÜİK 2020 yılı verilerine göre 511 bin ha alanda 630 bin ton üretim gerçekleşmiştir. Son 10 yılda (2011-2020 yılları) ülke genelinde 143 bin tonluk üretim artışı sağlanırken, il bazında en fazla üretim miktarı artışı Ankara'da gerçekleşmiştir. Ankara'nın 2011 yılı üretimi 15 bin ton iken 2020 yılı üretimi 93 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

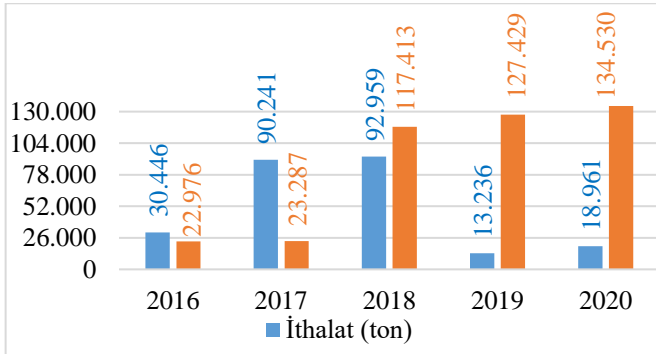
TÜİK II. tahminine göre 2021 yılında beklenen rekolte miktarı **475 bin tondur**.

Kaynak: STATPUB, Mersin Ticaret Borsası, T.C. Merkez Bankası ilgili yıl/ay dolar kuru alınmıştır. (*): Meksika 10 mm nohut fiyatı

2021 yılı Eylül ayı süresince yurt içi naturel nohut ortalama borsa fiyatları **8.076 TL/ton**'dan (**947 \$/ton**), yurt dışı piyasalarda ise Meksika 10 mm nohut **1.125 \$/ton**'dan işlem görmüştür. Mersin Ticaret Borsasında 27 Ekim 2021 tarihinde ortalama nohut (8mm) fiyatı **9.910 TL/ton**'dur (**1.043 \$/ton**).

DIŞ TİCARET

Kaynak: TÜİK, GTİP No: 71320000011, 71320000019

Ülkemiz 2020 yılı ithalatı 19 bin ton, ihracatı ise 134.500 ton olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılı **ithalat ve ihracat arasındaki değer farkı ülkemiz lehine 61 milyon dolar** olarak gerçekleşmiş olup ülkemiz net **ihracatçı** konumundadır. Genel olarak pazar talebi (iri taneli) doğrultusunda gerçekleştirilen ithalat miktarında 2020 yılında artış görülür iken bu talep 2021 yılında önemli ölçüde azalmıştır.

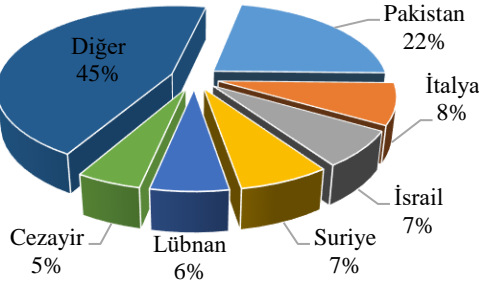
2020 yılı ilk 8 aylık **ithalat miktarı 14 bin ton, ithalat değeri 12 milyon \$ iken** 2021 yılı aynı dönem **ithalat miktarı 4,5 bin ton, ithalat değeri 5 milyon \$**'dir. 2020 yılı ilk 8 aylık **ihracat miktarı yaklaşık 87,5 bin ton, ihracat değeri 50 milyon \$ iken** 2021 yılı aynı dönem **ihracat miktarı 114 bin ton, ihracat değeri 81 milyon \$**'dir.

2021 yılının ilk 8 ayı itibarı ile ihracatımızda ilk sıralarda %15 ile İran, %12 ile Pakistan, %9 ile Suriye ve %8 ile Cezayir yer almaktadır.

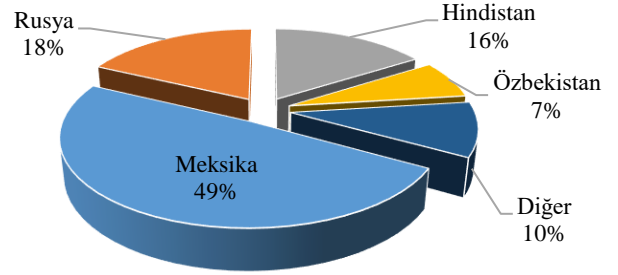
Leblebi olarak da dış ticarete konu olan nohutta 2020 yılında ihracat miktarı **12 bin ton** karşılığı **16,4 milyon \$**'dır. 2021 yılı ilk 8 ayı leblebi **ihracat miktarı 8.619 ton, ihracat değeri 11 milyon \$**'dır. Nohudun leblebi olarak ihracatı, ürüne katma değer kazandırıyor olması açısından da önem taşımaktadır. 2021 yılı ilk 8 aylık dönemde ortalama nohut ihracat değeri **714 \$/ton** iken leblebi ihracatı değeri **1.313 \$/ton**'dur. (GTİP No: 200819190031, 200819990011)

Bakanlığımızca uygulanmakta olan politikalar sayesinde üretim artışı yaşadığımız nohudun leblebi ile birlikte ülkemiz dış ticaretine pozitif yönlü katkısı 2021 yılı ilk 8 ayında yaklaşık **87,7 milyon \$**'dır.

İhracatın Ülkelere Dağılımı (2020)

İthalatın Ülkelere Dağılımı (2020)

Kaynak: TÜİK 2020, GTİP No: 71320000011, 71320000019

Türkiye nohut ihracatında 2020 yılında Pakistan (%22), İtalya (%8), İsrail ve Suriye (%7), ilk sıralarda yer almaktadır.

DEĞERLENDİRME

- ✚ Dünya genelinde yaşanmakta olan kuraklığa bağlı olarak küresel nohut arzında azalma mevcuttur. Bu durum yurt içi ve yurt dışı piyasalarda nohut fiyatında artışa neden olmuştur.
- ✚ Buna karşılık Türkiye'nin nohut ihracatı ilk 8 ayda geçen yılın aynı dönemine göre %30 artmıştır.
- ✚ Nohut piyasalarında yaşanan bu gelişmeler nedeniyle, 08 Eylül 2021 tarihinde yayımlanan Resmi Gazetede kararlar %19,3 olarak uygulanan gümrük vergisi 31 Aralık 2021 tarihine kadar %0 olarak uygulanacaktır. Ayrıca 16 Ekim 2021 tarihinde yayımlanan Resmi Gazetede kararlar nohut "İhracı Kayda Bağlı Mallar Listesi"ne eklenmiştir.
- ✚ Protein içeriğinin yüksek olması nedeni ile tercih edilen ülkemiz nohudunun gelişmekte olan protein ekstraktı sektöründe değer kazanacağı ve uluslararası piyasada tercih nedeni olabileceği değerlendirilmektedir.
- ✚ Bitki bazlı protein üretimine ve ürün çeşitlendirilmesine yönelik Ar-Ge çalışmalarının ve bu konuda girişimde bulunan sektörün dünyada olduğu gibi ülkemizde de desteklenmesi önem arz etmektedir.

HAZIRLAYAN

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü

Tarla ve Bahçe Bitkileri Daire Başkanlığı

0 312 258 82 00

urunmasalari@tarimorman.gov.tr